

Karanfil Otu Kullanım Bozukluğu: Bir Olgu

Mustafa Sabuncuoğlu¹,
Fuat Torun²

¹Psikiyatrist, ²Doç. Dr., Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Psikiyatri Kliniği, İstanbul - Türkiye

Yazışma adresi / Address reprint requests to: Psikiyatrist Mustafa Sabuncuoğlu, Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Psikiyatri Kliniği, Ümraniye, İstanbul - Türkiye

Telefon / Phone: +90-530-069-5279

Elektronik posta adresi / E-mail address: mustafasabuncuoglu@windowslive.com

Geliş tarihi / Date of receipt: 27 Kasım 2013 / November 27, 2013

Kabul tarihi / Date of acceptance: 14 Ocak 2014 / January 14, 2014

Sayın Yayın Yönetmeni,

Ülkemiz, coğrafyası itibarıyla çok geniş bir bitkisel floraya sahiptir. Bu durum ülkemizde bitkilerin tıpta ve tıp dışı olarak kullanımı için çok uygun bir ekosistem oluşturmaktadır (1). Piyasada kimyasal olarak psikoaktif etki gösterdiği bilinen ya da henüz bu etkileri tanımlanmamış ve kötüye kullanılan birçok bitki bulunmaktadır. Bu bitkilerin kötüye kullanımı sonucunda psikotik, uyarıcı, sedatif, öforik ve antikolinerjik belirtiler görülebilir (2).

Bitkisel ürünlerin kötüye kullanım potansiyelinin bulunması, kullanım bozukluğuna yol açabilmesi ve ciddi yan etkilerinin olmasına rağmen bu ürünlerin güvenli, yasal ve organik olduğuna dair yanlış bir algı bulunmaktadır. Karanfil, *Syzygium aromaticum* ağacından elde edilen bir baharattır. Karanfil, öğütülerek baharat olarak kullanılmakla birlikte, ağızda bir süre tutularak da kullanılabilir. Çiğnendiğinde nefesi taze ve temiz tutar. Karanfil, güzel kokusu sebebiyle ağız kokusuna karşı yaygın bir biçimde kullanılır. İçerdiği "eugenol" maddesinin etkisi ile hafif ve orta şiddette diş ve dişeti ağrılarına karşı lokal uyuşturucu olarak kullanım alanı bulunur (3). Ayrıca eugenol'ün antiviral ve antimikotik etkisi vardır (4,5).

Tropik iklim bölgeleri karanfil bitkisinin asıl yaşam

alanıdır. %15-20 uçucu, %13 tanen, %10 sabit yağ içerir. Çiçek tomurcukları ve çiçek sapları kurutularak kullanılır. Karanfilden elde edilen eugenol modern diş hekimliğinde antiseptik ve analjezik olarak kullanılmaktadır. Kullanılışı, ağızda çiğneme veya tanelerinin suda kaynatılıp çayının içilmesi şeklindedir (1).

Ayrıca karanfil sigaralarda nikotin ile birlikte kullanılmaktadır. Birçok sigara kullanıcısında karanfilli sigaraların bitkisel, doğal olduğu şeklinde yanlış bir algı bulunmaktadır. Sigara ile birlikte solunum yolu ile alınan eugenol'ün topikal anestetik etkisi boğaz yolunda uyuşmaya neden olmaktadır (6).

Otuz iki yaşındaki bayan hasta, kullandığı karanfilin bağımlısı olduğunu ve bundan kurtulmak istediğini belirterek polikliniğimize başvurmuştu. Karanfili ilk kez 30 yaşındayken eşinin önerisi üzerine sigarayı bırakmak için kullanmaya başlamıştı. İlk kullandığı zamanlarda günde birkaç adet kullanan hasta bu miktarı zamanla artırmış ve güne karanfil çiğneyerek başlar olmuştu. Gün içerisinde sıkıntısı oldukça karanfili çiğneyerek son bir yıldır günde yaklaşık 100 mg gün kullanır duruma gelmişti. Karanfili kullandığı zamanlarda daha iyi uyuyabiliyor, sakinleşiyor, işlerini yapabiliyormuş. Kullanmadığı zamanlarda konsantrasyon eksikliği, sıkıntı hissi, vücutta yaygın ağrı, uykusuzluk oluyormuş. Tütün dışında yasal ya da yasadışı madde

kullanımı olmamıştı. Sigara kullanmaya 17 yaşında başlamıştı. Karanfil de sigarayı bırakmak için kullanmaya başladığını söyleyen hasta halen her ikisini de kullanıyordu. Amcasında madde kullanım öyküsü vardı. Özgeçmişinde, sedef hastalığı dışında özellik bulunmaktaydı. Yapılan biyokimya, hemogram, tiroid fonksiyon testleri ve rutin incelemeleri normal sınırlardaydı. Hastanın yoksunluk belirtilerini azaltmaya yönelik anksiyolitik ve antidepresan ilaç başlandı.

Yaptığımız literatür taramasında karanfil bitkisinin bağımlılık yapıcı etkisine dair herhangi bir yayına rastlamadık. Karanfilin kolay ulaşılır, ucuz ve restoranlarda ikram ediliyor olması nedeni ile kullanımının yaygın

olduğu bilinmektedir (1). Bizim olgumuzda sinirlilik, konsantrasyon güçlüğü, uykusuzluk, sıkıntı ve huzursuzluk gibi yoksunluk belirtilerinin bulunması ve alınan karanfil miktarının gittikçe artırılarak, günde yaklaşık 100 mg kullanılıyor olması nedeni ile tolerans gelişmiş olduğu düşünüldü ve karanfil kullanım bozukluğu tanısı kondu. Bu ürünlerin yaygın kullanılıyor olması nedeni ile sağlık profesyonellerinin bitkisel ürünlerin olası yan etkileri ve zararları konusunda bilgi sahibi olması gerekmektedir. Ayrıca bağımlılık yapıcı etkisi düşünüldüğünde, satışı ve kullanımı konusunda daha dikkatli olunması gerekir. Bu konuda ileride yapılacak olan çalışmalar, karanfilin bağımlılık yapıcı etkisine ışık tutacaktır.

KAYNAKLAR

1. Gürsoy OV, Gürsoy UK. Anadolu'da diş ve dişeti ile ilgili hastalıkların tedavisinde halk arasında yaygın olarak kullanılan bitkiler, kullanım şekilleri ve bitkisel özellikleri. Cumhuriyet Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Dergisi 2004; 7:64-67.
2. Dennehy CE, Tsourounis C, Miller AE. Evaluation of herbal dietary supplements marketed on the Internet for recreational use. Ann Pharmacother 2005; 39:1634-1639.
3. Guenette SA, Helie P, Beaudry F, Vachon P. Eugenol for anesthesia of African clawed frogs (*Xenopus laevis*). Vet Anaesth Analg 2007; 34:164-170.
4. Tragoopua Y, Jatisatienr A. Anti-herpes simplex virus activities of *Eugenia caryophyllus* (Spreng) Bullock&S.G. Harrison and essential oil, eugenol. Phytoter Res 2007; 21:1153-1158.
5. He M, Du M, Fan M, Bian Z. In vitro activity of eugenol against *Candida albicans* biofilms. Mycopathologia 2007; 163:137-143.
6. American Academy of Pediatrics Committee on Substance Abuse. Hazards of clove cigarettes. Pediatrics 1991; 88:395-396.